

planinski

V E S T N I K

REVIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

4

april 2012

3,40 EUR

TEMA MESECA

Ostanki vojne v gorah

Z NAMI NA POT

Banjšice Marmarole

ZLATI CEPIN

Luka Stražar in Nejc Marčič

Plezalni vodnik Kamniška Bistrica

V kratkem bo izšel plezalni vodnik Kamniška Bistrica. Stari vodnik, ki je izšel leta 1995 je že zdavnaj pošel. Novi vodnik, ki bo natisnjen na preko 400 straneh, bo imel 121 skic in shem, 94 fotografij, polepšali pa smo ga tudi s 46 barvnimi prilogami. Vodnik bo popisoval 443 smeri in variant. Avtorji so se potrudili posodobiti sheme nekaterih prosto preplezanih klasičnih smeri in poleg tehničnih ocen dodati tudi proste. Na hrbtni strani vodnika je pregleden zemljevid območja. Plezalni vodnik Kamniška Bistrica bo izšel s podporo Fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji.

Tehnični podatki:

Format: 130 x 210 mm
Obseg: 408 strani

Vodnik bo predvidoma izšel v mesecu aprilu. Do konca maja 2012 lahko plezalni vodnik kupite po akcijski ceni 35,91 €* (redna cena 39,90 €*).

*DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.

INFORMACIJE in NAROČILA: Planinska zveza Slovenije, Planinska založba,

- po pošti: Dvorakova ulica 9, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana,
- telefonu: 01 / 43 45 684
ali faksa: 01 / 43 45 691,
- e-naročila:
planinska.zalozba@pzs.si ali
- preko spletne trgovine PZS.
Slovenski planinski muzej,
- Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana,
- tel. (0)8 380 67 30, fax: (0)4 589 10 35,
- e-naročila: info@planiskimuzej.si.

Greva pod objem gora - CD

Planinska zveza Slovenije, Mladinska komisija PZS, je v letu 2010 izdala CD z naslovom Greva pod objem gora. Na njem najdete 9 pesmi: Greva pod objem gora; Na izlet; Danes pojdem jaz v gore; Tri planike; Za sanje; Spalka mojega šotora; Na Rombonu; Miss Slovenije in Nič več kot to. Projekt je bil zasnovan leta 2007, ko je MK PZS zaznala praznino na področju mladinskih planinskih pesmi. Zasnovan je sistematično in zato je skuša pokriti večino potreb na tem področju in hkrati podajati starostno prilagojena glasbena dela. Poleg kulture nosi zgoščenka tudi izrazito vzgojno izobraževalno noto. Vodilna ustvarjalca tega projekta sta Uroš Kuzman in Andrej Hočevnar.

Predstavitev posameznih del:

- **»Danes pojdem jaz v gore«** - duhovita, poučna pesem za najmlajše, ki jo spremlja zgodba planinskega izleta. V njej se pojavijo osnovne motivike in začetna planinska znanja (npr. markacija, kaj vse sodi v nahrbtnik itd.). Na zgoščenki bo pesem pospremljena z videoposnetkom t.i. bansa (petja s šaljivimi gibi kot npr. »če si srečen...«);

- **»Greva pod objem gora«** - naslovna pesem zgoščene, himničnega pomena nosi veliko združevalno funkcijo, saj njena motivika poudarja vse elemente mladinskega doživljanja gora. Od izdaje v letu 2007 smo zaznali široko razširjenost in popularnost te pesmi, ki se pojavlja tudi pri programih sorodne narave;

- **»Za sanje«** - lirčna balada, ki ustvari melanholično vzdušje, ter združuje motiviko narave in človeškega podoživljanja lepih trenutkov. Zelo primerna za izvajanje ob večernem tabornem ognju in ob zaključku večdnevniških programov. Vsebinsko namenjena učencem zadnje triade, ki so sposobni dojemati tudi bolj abstraktno motiviko;

- **»Tri planike«** - sodobna priredba ponarodelega dela, združuje tradicionalno in moderno, ustvarja most med obema;

- **»Nič več kot to«** - tenkočutna izpoved z globoko in težko dojemljivo planinsko motiviko, predvsem motiviko prostovoljstva. Primerna za starejše osnovnošolce in mladostnike, dojemljiva v zrelem najstništvu oz. ob prehodu v odraslost. Zelo primerna za izvajanje ob ognju;

- **»Spalka mojega šotora«** - poučna pesem za najmlajše, ki uporablja formo demagogije za učenje pravilnega;

- **»Miss Slovenije«** - hudomušno podano besedilo skriva velik izobraževalni pomen. Skozi pesem so predstavljeni različni slovenski vrhovi in hribovja, nekatere njihove značilnosti in množični akciji Mladi planinec in Ciciban planinec, ki temeljita na zbiranju vtisov in žigov v dnevnik. Delo je izrazito poučnega značaja;

- **»Na Rombonu«** - lirčna pripoved, katere sporočilni namen je učiti mlade ljubezni do domačih gora in pristnega planinstva. V pesmi so poudarjene predvsem tiste kvalitete planinstva, ki se skozi hitri tempo sodobnega vsakdanjika zanemarjajo. Dosežek je pot in ne vrh.

Projekt združuje profesionalne glasbenike, ki skrbijo za izvedbeno neoporečnost, in amaterske vokaliste, ki so praviloma močno vpeti v planinstvo. Tako so zgodbe podane osebno-izpovedno poudarjena pa je tudi motivika prostovoljnega, mladinskega. Vsi izvajalci projekta so mladi po stažu in projekt zanje predstavlja svojevrsten izziv in izkušnjo.

Več informacij najdete na: <http://www.planinske-pesmi.si/>

V času od sredine aprila do sredine maja 2012 lahko CD s pesmimi kupite po akcijski, 50 % nižji ceni: 3,12 EUR* (redna cena: 6,25 EUR*).

*DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.

INFORMACIJE in NAROČILA:

Planinska zveza Slovenije, Planinska založba,

- po pošti: Dvorakova ulica 9, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana,
- telefonu: 01 / 43 45 684 ali faksa: 01 / 43 45 691,
- e-naročila: planinska.zalozba@pzs.si ali
- preko spletne trgovine PZS.
Slovenski planinski muzej,
- Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana,
- tel. (0)8 380 67 30, fax: (0)4 589 10 35,
- e-naročila: info@planiskimuzej.si.

Ni nam vseeno

Vladimir Habjan

Pred kratkim sem bil na okrogli mizi, kjer se je med dvema visokošolskima profesorjema vnela polemika. Prvi je trdil, da je nemoralno, da našim znanjem puščamo jedrske odpadke, drugi pa mu je oporekal, da je to sicer res, vendar jim poleg slabih vendarle puščamo tudi vrsto pozitivnih dobrin, kar tudi ni zanemarljivo. Tako nekako sem se počutil tudi sam na letošnji vseslovenski čistilni akciji.

Ko sem na markirani Koželjevi poti, ki poteka ob bregu Kamniške Bistrice in kjer se z vsakim rečnim zavojem odkrivajo nove in nove lepote te čarobne rečice, v gosti podraži izbrskal prvi radiator z dvema stranicama, je bilo še zabavno in smo se temu

vsi smejali. Potem smo dvesto metrov naprej odkrili še drugega s tremi rebri. Tega sta morala nesti dva, tako je bil težak. In potem se je samo še stopnjevalo. Na koncu smo jih našli toliko, da smo zadnjega morali žal pustiti, saj nas je bilo za nošnjo enostavno premalo. Vse to je bila dediščina "prednamcev". Zarjaveli radiatorji se niso znašli tu ravno včeraj, pač pa so jih v naravo vrgli že pred leti. Takrat ko okoljska kultura še ni bila takšna, kot je danes. Seveda še ni popolna, a spomnite se, kako je bilo pred desetimi ali dvajsetimi leti. Kdo pa je takrat delal probleme s smetmi?

Pogosto se mi v spomin prikrade izkušnja pod Prešernovo kočo na Stolu. Ko sva se nekoč z Ireno po brezpotju spustila od koče naravnost navzdol v strmo kotanjo, sva zgrožena odkrila neverjetno nesnago. Vsega je bilo, od štedilnikov, zarjavelih loncev, pločevine, odpadnega lesa ..., da ne naštevam dalje. Včasih se ljudje s tem pač niso obremenjevali – ko neke zadeve niso več potrebovali, so jo enostavno odvrkli v prvo "luknjo", ki je bila pri roki.

Ob takih akcijah, kot je bila čistilna, me vedno zanimajo (zabavajo) komentarji ljudi. Eni so bolj tiho, drugi so precej bolj glasni. Slednji so imeli veliko argumentov proti akciji, na primer, da vse skupaj nima smisla, ker bi se morali bolj posvetiti vzgoji ljudi, da ne bi smetili vsepovsod, ali da bodo za sabo že počistili sami, za drugimi pa ne bodo, ali da bo treba naslednje leto akcijo spet ponoviti, ker pri ljudeh nič ne zaleže in tako naprej in naprej. Celo to mi je prišlo na uho, da pobudnica akcije dela to za lastno promocijo (!?). Vprašanje, ali so se "komentatorji", ki sem jih poslušal, akcije udeležili, verjetno ne potrebuje odgovora ...

Na koncu doline Kamniške Bistrice stoji gostišče, po domače imenovano "Pri ta umazanem". Oskrbnika nista povsem komercialno usmerjena, kjer je glavni namen čim večji dobiček. Seveda tudi tam ne piješ in ne ješ zastonj. Pošteno plačaš in tako je tudi prav, saj ni nič zastonj. Oskrbnika "Pri ta umazanem" namreč sama kuhata in strežeta ter živita z okoljem. Tu ne gre le za odnos ponudnik-stranka, pač pa za prijazen, skorajda prijateljski odnos z ljudmi, ki pridejo mimo. Z vsakim spregovorita prijazno besedo, se pošalita, ga poslušata. Torej jima ni vseeno.

Letos smo po celonočni reševalni akciji v gostišče prišli šele ob sedmih zjutraj. Oskrbnik, ki nas je vso noč čakal z večerjo, a nas ni bilo, nam je za zajtrk postregel z joto ... Drugič letos nas je ob štirih zjutraj pričakal z narezkom in vročim čajem (kot slišim, nam včasih niti računa ne izstavi). Ko smo lani osem ur zmrzovali ob hladni Bistrici, nam je sredi noči prinesel ogromno posodo vročega čaja, da smo se lahko pogreli, obenem pa nas je spodbujal še s toplo besedo. Prinesel je tudi svojo opremo, a smo mu petdesetmetrsko vrv morali razrezati, ker drugače ni šlo. Ravno danes, ko zaključujem ta uvodnik, smo bili ob treh ponoči spet pri njem.

Za to je šlo pri čistilni akciji. Ker nam ni vseeno.

Pomlad na Banjšicah
Foto: Mirko Bijuklič

- 1** **UVODNIK**
Ni nam vseeno
Vladimir Habjan
- 4** **OSTANKI VOJNE V GORAH**
Kdo je postavil tiste kamne?
Ko vojna zaide tudi v gore
Marjan Bradeško
- 6** **OSTANKI VOJNE V GORAH**
V Posočju še danes hodimo po njih
Mulatjere
Dušan Škodič
- 9** **OSTANKI VOJNE V GORAH**
Alpski zid
Italijanski utrdbeni sistem ob rapalski meji
Karla Kofol
- 12** **OSTANKI VOJNE V GORAH**
Impresivna tetralogija o soški fronti
Pogovor z Vasjem Klavoro
Marjan Bradeško
- 15** **MINIATURA**
Čas barv in barve časa
Mulatjera na Cregnedul
Aleš Nosan
- 16** **INTERVJU**
V gorah in potovanjih je smisel življenja
Pogovor z Andrejem Ercegom
Maja Duh
- 20** **SLOVENIJI ZLATI CEPIN 2012**
Sanjači zlatih jam v K7 West
Plezala Luka Stražar in Nejc Marčič
Zdenka Mihelič
- 22** **ALPINISTIČNA ODPRAVA V KARAKORUM**
Uspešno izpeljana ideja
Slovenska prvenstvena smer na K7
Luka Stražar
- 24** **ALPINISTIČNA ODPRAVA V KARAKORUM**
Utrinki s plezanja in iz življenja v pakistanskih gorah
Charakusa
David Debeljak

Z NAMI NA POT – OPIS TUR

- 33 Sveti Lovrenc, 799 m
- 33 Vetrnik, 903 m
- 35 Lašček, 1071 m
- 35 Jelenk, 787 m
- 37 Cimon del Froppa, 2932 m
- 37 Croda Bianca, 2841 m
- 39 Croda Bianca, 2841 m
- 39 Cima Tiziano, 2802 m

MANJ ZNANI DOLOMITI

26 Srce Agnèrja

Zanimivo okno v
Cimi dei Balconi
Franci Horvat

Z NAMI NA POT

28 Planota z razgledom

Banjšice
Marjan Bradeško

Z NAMI NA POT

41 Manj znane Alpe

Marmarole, skriti
biser Dolomitov
Janez in Matija Turk

ZGODOVINA

45 "Živahno delovanje, ki vrvi v našem društvu ..."

Ob 110-letnici Trillerjeve koče
in 60-letnici Gomiščkega
zavetišča na Krnu
Žarko Rovšek

ZIMSKA TURA

50 Rombon v beli preobleki

Lep dan s prijatelji v
zasneženih gorah
Milan Meden

POPOTOVANJE

52 Med pravoslavnimi samostani

Obisk polotoka Atos
Peter Soklič

LITERARNI NATEČAJ OB 100-LETNICI GRS

55 Oče, gorski reševalec

Hana Černivec

LITERARNI NATEČAJ OB 100-LETNICI GRS

57 Po dedkovih stopinjah

Emanuela Leban Parada

INTERVJU

59 Ljubezen do zahtevnega poklica

Klemen Gričar, gorski vodnik
Pogovarjal se je
Andrej Mašera

BILO JE NEKOČ

62 Zgodba o nemara prvem poskusu v steni Orlovce

Peter Muck

ZDRAVJE

64 Zakaj v hribih nosimo sončna očala?

Svetlobna poškodba očesa
Dr. Petra Zupet

VARSTVO NARAVE

65 Pogubna svetloba

Nočni metulji
Dušan Klenovšek

VREMENSKE STOPINJE IN OPRIMKI

66 Snežno gola in temperaturno pestra zima

Vreme in razmere v gorah
v meteorološki zimi 2011/12

Miha Pavšek in
Gregor Vertačnik

NOVICE IZ VERTIKALE

NOVICE IZ TUJINE

PLANINSKA ORGANIZACIJA

Vsebine vseh
Planinskih vestnikov
od leta 1895 dalje na
www.pvkazalo.si

planinski VESTNIK
REVILJA ZA LJUBITELJE GORA

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:
Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.
Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke,
ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.
112. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije
Uredništvo Planinskega vestnika
Dvorakova ulica 9, p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
T: 01 434 56 87, F: 01 434 56 91
E: pv@pzs.si
www.planinskivestnik.com

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

dr. Andrej Stritar (namestnik odgovornega urednika),
Emil Pevec (tehnični urednik),
mag. Marjan Bradeško, Marta Krejan,
dr. Andrej Mašera, Zdenka Mihelič,
dr. Irena Mušič Habjan, dr. Mateja Pate, Dušan Škodič

ZUNANJA SODELAVCA:

Tina Leskošek, Gorazd Gorišek

LEKTORIRANJE:

Mojca Volkar Trobevšek, Mojca Stritar,
Katarina Marin Hribar

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

NAKLADA: 6000 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte
po elektronskem mediju na naslov uredništva
ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne
vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave
ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega
objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo
uredniško politiko in prostorskiimi možnostmi.
Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva.
Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve
izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije,
Dvorakova ulica 9, p. p. 214 SI-1001 Ljubljana,
po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po
telefonu **080 1893 24 ur na dan**.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Številka transakcijskega računa PZS je
05100-8010489572, odprt pri Abanki, d. d.,
Ljubljana. Naročnina 34 EUR, 58 EUR za tujino,
posamezna številka 3,40 EUR. Članarina PZS za člane
A vključuje naročnino. Reklamacije upoštevamo dva
meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova
navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne
odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti
sofinancirajo Ministrstvo za šolstvo in šport RS,
Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS in
Javna agencija za knjigo RS.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Charakusa je
alpinistično igrišče, ki omogoča izživetje sanj.
Urban Novak pleza v skalnih stolpih nad baznim
taborom. Foto: Nejc Marčič

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno
preverja vse članke in točnost v reviji
objavljenih opisov poti, ki praviloma
vključujejo opozorila na nevarnosti in možne
pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis
vedno subjektiven, poleg tega se objektivne
težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v
dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in
Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti
nobene odgovornosti za morebitne poškodbe
ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli
zaradi hoje po gorah po navodilih iz te revije.